

Rickard Knutsson
Civilt försvar och krisberedskapsanalys

YTTRANDE
2022-06-10

Dnr SVA 2022/261

Regeringskansliet
Socialdepartementet
103 33 Stockholm
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.fs@regeringskansliet.se

Kopia:
Näringsdepartementet:
asa.wideback@regeringskansliet.se

Yttrande rörande "Hälso- och sjukvårdens beredskap SOU 2022:6"

Ert dnr. S2022/01247

Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) har anmodats svara till Socialdepartementet angående rubricerad betänkandet SOU 2022:6.

SAMMANFATTNING OCH ÖVERGRIPANDE SYNPUNKTER

SVA har tidigare yttrat sig över utredningens delbetänkanden. Slutbetänkandet är ett omfattande och gediget utredningsarbete och det har fördjupats och förfinats. Däremot kvarstår oklarheter som SVA tidigare har påpekat att utredningen inte kunnat beakta synergier med andra sektorer som djurens hälso- och sjukvård. Vid höjd beredskap behöver alla resurser i samhället kunna utnyttjas. Samverkan med djurens hälso- och sjukvård borde kunna beaktas vid kris och ytterst i krig i ett vidare perspektiv. SVA omnämns under förstärkningsresurser och insatserna under covid-19 lyfts fram. Samverkansformerna för att ge och ta emot stöd mellan dessa områden är dock oklara. SVA anser fortsatt att Regeringskansliet ska beakta försörjningsbehoven för människors samt djurs hälso- och sjukvård vid kris och krig ur ett helhetsperspektiv. SVA tycker att det skulle finnas betydande fördelar om det tidigt under återuppbyggnaden av totalförsvaret går att skapa en tvärsektoriell samverkan mellan humansjukvården och djurens hälso- och sjukvård.

SVA:S ROLL

SVA är en expertmyndighet med beredskapsuppdrag som främjar djurs och människors hälsa, svensk djurhållning och miljö genom diagnostik, forskning, beredskap och rådgivning. Myndigheten ligger under Näringsdepartementet. Vid SVA finns en ständig beredskap för att snabbt kunna agera i samband med utbrott av smittsamma djursjukdomar, för att därigenom säkerställa tidig upptäckt och effektiv smittspårning, vilket begränsar sjukdom och lidande för både människor och djur. SVA följer och utvärderar riskerna för spridning av smittsamma djursjukdomar - mellan djur, från djur till människa, samt till miljön. SVA arbetar också aktivt för att genom god djurhälsa minska behovet av antibiotika och på så sätt minska risken för antibiotikaresistens. Oavsett område är det övergripande målet detsamma: Friska djur – trygga människor.

SVA:S SPECIFIKA SYNPUNKTER

Inledningsvis vill SVA framföra att utredningen valt att göra en i SVA:s mening onödigt snäv tolkning av uppdraget.

Brister: Det är ett sektorsperspektiv och internationell samverkan bör beaktas tydligare. Utredningen fångar inte händelserna i Ukraina, men dessa erfarenheter bör beaktas i den fortsatta beredningen.

Konsekvenser: Den snäva tolkningen och avgränsning mot djurens hälso- och sjukvård kan leda till framtida systemfel och undanträngningseffekter i planeringen och hanteringen av samhällsomfattande kriser och ytterst i krig.

Förslag: SVA anser fortsatt att det skulle finnas fördelar om det tidigt skapas en tvärsektoriell samverkan mellan humansjukvården och djurens hälso- och sjukvård angående försörjningsberedskapen.

LABORATORIER OCH FÖRSTÄRKNINGSRESURSER

Under kapitlet som berör förstärkningsresurser och internationella samarbeten beskrivs sektorns behov. Det SVA tycker saknas är hur sektorn hälso- och sjukvård kan ge och ta emot förstärkningsresurser från andra sektorer. SVA anser att det är bra att genomföra en analys av vilka statliga förstärkningsresurser för laboratorieanalys som behöver finnas och vilken eller vilka aktörer som bör bygga upp dessa. Analysen bör omfatta både kemiska, biologiska och radiologiska analyser och genomföras i samverkan med Livsmedelsverket, SVA, Forsvarsmakten samt regionernas laboratorienätverk. SVA anser att det är ett viktigt område och här utgör Forum för beredskapsdiagnostik (FBD) ett bra exempel på laboratoriesamverkan.

Ett annat exempel SVA vill framföra är förstärkningsresurser rörande den nationella kapaciteten för epidemiologiska analys. Det skulle kunna vara ett förstärkningsresurser i form av ett nätverk av centrala och regionala aktörer för att förbättra förutsättningarna för att effektivt och uthålligt användande av parternas gemensamma kapacitet och kompetens för epidemiologisk analys, inklusive smittspårning, i samband med allvarliga och storskaliga smitthändelser, både hos människor och djur. Behovet av sådan samverkan har aktualiserats i samband med den pågående covid-19-krisen. Forumbildningen kan jämföras med Forum för beredskapsdiagnostik (FBD). Ett forum för beredskapsepidemiologi skulle ha fokus på epidemiologiska metoder och kompetens utan hänsyn till agens. Behovet är baserat på att antalet personer som arbetar med epidemiologi vid svenska myndigheter är begränsat, och vid större händelser skulle det vara fördelaktigt om vi skulle kunna stötta varandra med epidemiologiskt arbete. För att det ska vara möjligt behövs en ökad kunskap om varandras organisationernas kompetens, verktyg och arbetssätt, och även bygga relationer och förtroende för varandra. Det görs bäst genom samverkan i vardagen. En sådan samverkan skulle även kunna bidra till utveckling inom tex design och utvärdering av övervakningsinsatser, utveckling av dataflöden samt analys och kommunikation av data.

BRED OMFATTNING AV PRODUKTER OCH TJÄNSTER

Läkemedel och vacciner

Hanteringen av läkemedel för djur är uteslutna från utredningens resonemang, även då det finns myndigheter inom veterinärmedicin som upprätthåller vaccinerberedskap för djur och har till uppgift att agera som partihandlare i lagen om handel med läkemedels mening. Liksom tidigare delbetänkande innefattar inte slutbetänkandet läkemedel eller vacciner för djur. Detta är ur ett beredskapsperspektiv olyckligt då helheten är viktig för livsmedelsberedskapen och vissa vacciner är avgörande för livsmedelsförsörjningen i Sverige och därmed både för djurs och människors hälsa och överlevnad. Erfarenheterna från pandemin och situationen med bedövningsmedlet propofol är ett tydligt exempel som illustrerar behovet av att samverka över sektorsgränserna är viktig. Det finns behov av samverkan mellan olika sektorer när det gäller försörjningsberedskapen.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Ann Lindberg. I den slutliga handläggningen har deltagit, statsepizootologen Karl Ståhl, epidemiologen Gunilla Hallgren, avdelningschefen Henrik Ericsson, avdelningschefen Elin Törnqvist, chefsjuristen Karin Wetter Lindvall, juristen Ingela Johansson, planeringsdirektören Staffan Ros, samt verksamhetschefen Rickard Knutsson föredragande.

Med vänlig hälsning

Ann Lindberg

Rickard Knutsson

BILAGA

Bilaga 1. SVA:s underlag till Coronakommissionen 28 april 2021 (SVA 2021/370)

REFERENSER

1. SVA 2019/748:5 Rapporten Livskraft – mätt och frisk (Ju2019/02477/SSK)
2. SVA 2020/943 Regeringsuppdrag beträffande: Uppdrag att bedöma nationella försörjningsbehov inom djurens hälso- och sjukvård vid kris eller höjd beredskap (N2020/02693)
3. SVA 2020/873 Begäran om Stöd från Socialstyrelsen
4. SVA AVTAL 2020/110 Rapport framtagen på uppdrag från SVA: Förvaltning och uppdrag i pandemitid
5. 2021/176 Letter of request concerning support from the PIDE-project